

ŽEMAITIJA

visuomenės bepartyvis laikraštis.

Išeina sekmadieniais ir ketvirtadieniais.

Prenumeratos kaina vienam mėnesiui:
Raseinių miesto ūmėjams—1rb. 80 k.
Visiems kitiems „ 2 rb.

REDAKCIJOS ADRESAS:
Raseiniai, Senatorių gatvė № 21

Skelbimų kaina:
Petito eilutei arba jos vietai ant pirmo puslapio —75 k.
ant antro 50 k.

№ 33

Raseiniai, Ketvirtadienis, Birželio m. 26 d. 1919 m.

Metai I

!! VISUOMENĖS DOMĖI !!

Jau atiduotas spaudon platus

Lietuvių-rusų žodynas.

Redaguoja A. Skamarakas.

KAINA vienam egzemplioriui 3 rubl.

Norintieji gauti šį žodyną pigesne kaina (už 2 r. 50 k) gali lig š. m. rugpjūčio m. 1. d. užsisakyti „Žemaitijos“, redakcijoje įnešant po 2 r. 50 k. už ekzempl.

Užsisakiusiems nemažiau 10 ekz. atiduodam. po 2 r.

„Žemaitijos“

REDAKCIJA

primena tiems gerb. skaitytojams, kurie užsisakė mūsų laikraštį tik vienam mėnesiui, kad jau laikas prisiųsti prenumeratą už sekanti mėnesį, nes kitokiu būdu gali įvykti pertrauka laikraščio siuntinėjime.

Vyriausiojo Karo Vado pranešimai.

18—VI. 1919 m.

Visame ištisame fronte rusų demonstracijos galutinai sugniužo, ypatingų įvykių nebuvo.

Mūsų lakūnai birž. 17 d. darė budresnę žvalgybą Zarasų-Daugpilio srityse.

Daugpilio stotyje buvo patėmyta žymus raudonarmiečių judėjimas. Lakūnai bombomis ir kulkosvydžiais smarkiai atakavo rusus.

Tame žygyje išviso išmesta 48 klg. sprogamosios medžiagos.

Pataikinimas buvo geras.

Generolas ŽUKAUSKAS.

Dešiniajame sparne Subatų-Daugpilio krypties frontuose visą birž. 18 d. smarkiai veikė artilerija ir grūmėsi žvalgai.

Tose kovose raudonarmiečiai neteko 5 nukautų, daug sužeistų ir 7 belaisvių.

Ilgainiui priešininkas mėgino mus pulti Šilonių-Valputnių kaimų srityse. Del didžiųjų nuostolių nukautais ir sužeistais rusai pasitraukė.

Vakare priešininkas gausingomis pajėgomis pakartojė savo puolimus.

Mūsų žvalgai pasitraukė į savo užtvarų liniją. Rusų veržimasis sugniužo į mūsų rinktinių energingus priešpuolimus.

Kairiajame šiaurės fronto sparne buvo žvalgų susirėmimų.

Daugailių-Daugpilio krypties frontuos nuolat esti smarkių žvalgų susirėmimų. Mūsų žvalgai sugavo 15 belaisvių.

Daugpily mūsų lakūnai pirmą kartą ore susikovė su raudonarmiečių „naikintojais“. Kovą tęsėsi apie 10 min. ir „naikintojas“ pasišalino. Daugpilio stoty išmesta daug sprogamosios medžiagos.

Operacino skyriaus Viršininkas
Karaininkas ADAMKAVIČIUS.

Dienos reikalai

VI.

„Žemaitijos“ № 27-me perskaičiau žinutę užvardytą „Dukauskio byla“. Ten pranešta, kad vokiečių Brigados Teismas Šiauliuose nuteisęs Petro Dukauskio užmušėją vokiečių Juozą Arlauskį gana sunkiai ir tuo savo nuteisimu išreiškęs mums užuojautą. Tą pat pasakė ir vietos advokatas M. Levi Apskrities Seimely š. m. Birželio 16 dieną. Taip tai taip, labai gražu ir teisinga, bet..... tas viskas mums a. a. Petro Dukauskio jau nebesugrąžins. Ar žinote, kad taip kas man pasisiūlytų patraukti atsakomybėn visus tuos vokiečius, kurie čia pas mus karo metu yra daug blogo ir skriaudų mums pridirbę ir sukisti juos visus kalėjimuosna, aš pasakyčiau: tuščia jų tų visų vokiečių, suk juos visus devynios, by tiktai mes tebeturėtumėm jų nužudytuosius asmenis, ypač gi P. Dukauskį.

Jisai, Raseinių Valščiaus Valdybos narys, dar visai jaunas, nes vos 28 metų amžiaus, žuvo eidamas savo parėigas, būtent teisėtai gindamas vietos gyventojų reikalus — š. m. kovo mėn. 14 d. vokiečio išgamos buvo nušautas. Ir nors jau praslinko nuo to atsitikimo virš trijų mėnesių vjenok tartum šiandieną tebematai tą tiesiog nepaprastą sujudimą ir gilią užuojautą, kuriuos sukėlė minėtas atsitikimas mūsų visuomenėje. Ypač iškilmingos buvo žuvusiojo laiduotuvės — buvo tokios, kokių dar iki šiol Raseiniai gal nebuvo ir matyti matė. Įvairių tautų, tikiųjų luomų ir amžiaus žmonių tukstančiai, įvairių komitetų ir įstaigų atstovai ir nariai nešini vėliavomis ir vainikais, gimnazijos moksleiviai, visa Raseinių katalikų dvasiškija susigrądinę lydėjo velionį į kapus. Anuomet kai kurie vokiečiai sakė, kad tai buvusi demonstracija prieš juos. Visai ne. Tai buvo tikrai nelaimingai žuvusio vietos veikėjo brangaus asmens pagerbimas. Jei jau mes net tokijų žmonių nepagerbtumėme, ko gi mes patys butumėm verti? Ir argi tuomet galėtumėm mūsų pačius kiti gerbti ir su mumis skaityties? Mes turime branginti ir gerbti asmenis už visuomenės ir krašto reikalus žuvusius. — Raseinių Valščiaus Valdyba sumanė pastatyti toje vietoje, kur žuvo P. Dukauskis akmenis paminklą — kryžių ir per savo atstovą

pareiškė apie tą Apskrities Seimely, kviesdama prisidėti prie to kitų valščių piliečius. Apskrities Valdyba nutarė išsiųtinėti į visus apskrities valščius nušautojo fotografijos ir draug tam tikrą atsišaukimą. Ištikrųjų reikėtų visiems rūpintis, kad tas gražus sumanymas greičiau įvyktų ir tas paminklas atsirastų paskirtoje jam vietoje.

Teskelbia jisai visiems, kad a. a. Petras Dukauskas, toje vietoje žuvęs, yra mūsų brangus ir kad mes mokame gerbti tuos savo žmones, kurie yra pagarbos verti.

Kalakutas.

Telegramos

Nustatytos Lenkų ir Ukrainos sienos

Versalė, VI. 19. (LTB)

Keturijų taryba vakar po pietų nuotatė sienas Lenkams ir Ukrainai Rytų Galicijoje. Apie sienas bus paskelbta Lenkams ir Ukrainai kartu su reikalavimu sustabdyti karo akcijas. Anot „Echo de Paris“ Lenkams matomai bus palikta laisvės apsiginti nuo ukrainiečių užpuolimų.

Iš bolševikų Petrapilio ir šiaurės fronto

Elsinkai, VI. 18. (LTB)

Kronštato batarėjų ir bolševikų laivų armotų bombarduojamos Krasnaja Gorka stiprumos paskutiniomis dienomis kelis kartus keitė savo valdytojus Dabar jos vėl baltosios kariuomenės rankose, kuri paėmė tukstančius belaisvių ir gausingo grobio. Oloneco krašte Suomų laisvanorių korpusas susisiekė su anglais. Suomų seimas pasiuntė į Rusų pasienį komisiją ištirti pasienio apystovoms.

DENIKINAS PRIPAŽINO KOLČAKĄ VYRIAUSIUOJŲ VADU

Londonas, VI. 18. (LTB)

Karo ministerija patyrė, kad generolas Denikinas pripažino admiralą Kolčaką vyriausioju visu Rusų armijų vadu.

VOKIEČIAI NENORI TRAUKTIS IŠ LATVIJŲ

Berlynas, VI. 18. (LTB)

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ rašo: Anglų generolas Doews, kuris komanduoja anglų kariuomenę Baltijos Krašte, pasiuntė generolui v. d. Goltzui notą kurioje jis reikalauja tuojau pasitraukti vokiečių kariuomenėi. Generolas v. d. Goltzas į tai atsakė, kad jis nepriima iš anglų generolo jokių įsakymų, ir kad apskritai atsakymas busias duotas diplomatinio keliu.

Kronštate kontrevoliucija

Londonas, VI. 17. (LTB.)

„Daily Mail“ praneša iš Eilsinkų: Kronštato stipruma deganti Kai kurie frontai iškėlė baltą vėliavą ir plaukia pasiduoti anglų laivynui.

Birželio 23 d. 6 val. 25 m. vakaro vokiečiai pasirašė po taikos sutartim.

Trockis nusimena

Rotterdamas, VI. 18. (LTB)

Anot „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ laikraštis „Daily“ praneša iš Elsinkų, kad Trockis laikęs Maksvos centro tarybų susirinkime prakalbą, kurioje jis pasakęs, kad karo padėtis esanti bolševikams blogiausia, kokia kada buvo ir tai ne tik dėl pavojaus Petrepiliui, bet ir dėl kariuomenės nepasisekimų Rusų Pietuose. Jei bolševizmas dar ir daugiau turės panašių nepasisekimų, tai jis negalės daugiau padengti sau reikalingų grūdų, geležies ir anglių išteikliu.

Iš lenkų ir Kolčako frontu

Londonas, VI. 16. (LTB)

„Reuterio“ biuras oficialiai patyrė, kad lenkų kariuomenė Rytų Galicijoje ties Złotos Lipos upe paėmė kelis tukstančius belaisvių, daug karo medžiagos ir susisiekė su keturiomis lenkų divizionams, kurios ateina nuo Odesos. Vienas generalinio rumo štabo aficeris atvyko į Varšuvą kaipo Rumunų atstovas.

Anot telegramos gautos birž. 9 d. iš Omsko, kaip praneša „Reuteris“, Kolčako kariuomenė tebetęsia ofenzivą. Ji sunaikino kelis Raudonuosius batalionus į pietus nuo geležinkelio į Perną ir sumušė 12 raudonųjų pulkų ties agerzu Serapulio krypty ir paėmė ten 500 belaisvių. Uralo kozakai taip pat sumušė raudonuosius ir paėmė 1000 belaisvių.

Iš Petrapilio fronto

Amsterdamas, VI. 17. (LTB)

Times «praneša» ir Elsinkų, kad paėmus visiškai netoli Kronštato esanį fortą Krasnaja Gorka šiaurės korpusas gali netrukus, žygiuoti Peterhofo linkui. Eina sekmingai pirmyn plačiu frontu Bolševikų kariuomenė ties Krasnoje Selo šeštadienį sukilo ir prisidėjo prie užpuolančios armijos, Bevielė telegrama iš Maksvos praneša, kad iš Petrapilio išvežti visi bolševikams neištikimi elementai ir kad labai skubiai rengiasi ginti miestą.

VOKIEČIŲ TAIKOS DELEGACIJA SUGRIŽO Į VEIMARĄ

Veimaras, VI. 18. LTB.

Vokiečių taikos delegacija atvyko šiandien rytą 6 val. kelioms valandomis pasivečius į Veimarą. Sprendžiamasis kabineto posėdis, kuriame bus nuspręsta dėl santarvės atsakymo, įvyks šiandien po pietų Veimare. Posėdis atidėtas po pietų, kadangi memorandumas tik ligi to laiko galėjo būti išplėstas. Pirmai valandai nuspręsta padaryti frakcijų pasitarimą. Taikos komitetas veikiausiai susirinks ketvirtadienį. Steigiamojo seimo posėdžio diena dar ne paskelbta.

Valdžios žinios

ISAKYMAS

Visas turtas, kurs yra vokiečių kariškių civilių valdininkų ir valdžios įstaigų žinioje, turis valstybinio arba visuomeninio pobūdžio, privalo pereiti Lietuvos Vyriausybės žinion. Todėl papildant įsakymą iš š. m. sausio mėn. 15 d. šiuo draudžiama atskiriems asmenims be Lietuvos valdžios leidimo pirkti arba kitokių būdu įsigyti iš Vokiečių kariškių civilių valdininkų ir valstybinių įstaigų kalbojamo turto. Visos sutartys, padarytos apsilenkiant su šiuo įsakymu, yra netikros ir įgytas turtas turi būti konfiskuotas.

Leidimų įsigyti minetu būdu turto duoda:

Kaune — Centralinė komisija turtams iš vokiečių valdžios perimti per atatinamas Ministerijas, o vietose — Apskričių Viršinin-

kai, susižinoję su centraline Komisija turtams iš vokiečių valdžios perimti.

M. Sleževičius

Ministeris Pirmininkas

P. Leonas

Vidaus Reikalų Ministeris ir Pirmininkas
Centralei Komisijos turtams iš vokiečių valdžios perimti.

Ministerių Kabineto Reikalų Vedėjas

T. Petkevičius.

Socialės Apsaugos Departamento išteigimo įstatymas

1. Prie darbo ir Socialės Apsaugos Ministerijos steigama Socialės Apsaugos Departamento.

2. Socialės Apsaugos Departamento Centro organizacija susidaro iš Departamento Vedėjo, Departamento Skyrių Vedėjų ir reikalingo valdininkų štabo; vietose Departamentas veikia per Apygardų Soc. Apsk. Inspektorius ir jų padėjėjus.

Soc. Aps. Departamento Vedėjas skiriamas Departamento ir Socialinė Apsaugos Ministerio; taip pat, Departamento Vedėjui nurodžius, Ministerio skiriami ir Departamento Skyrių Vedėjai, Apygardų Soc. Aps. Inspektorai ir jų padėjėjai ir tokia pat tvarka tvirtinami centro ir vietų įstaigų reikalingų valdininkų štaba.

3. Visas Socialės Apsaugos srityje (šelpimo, labdarybės, draugimo ir t.t.) veikimas ir tos rūšies įstaigos pavedama Socialės Apsaugos Departamento ir jo organų žiniai.

4. Darbo ir Socialės Apsaugos Ministerijai suteikiama teisės leisti šiuo tikslu, vaduojantis veikiamaisiais įstaitymais, įsakymus, instrukcijas, reikalauti šioje srityje iš vietos Savivaldybių ir Labdarybės įstaigų atskaitu ir jų veikimą kontroliuoti.

A. Smetona

Valstybės Prezidentas.

M. Sleževičius

Ministeris Pirmininkas

J. Paknys.

Darbo ir Socialės Apsaugos Ministeris

T. Petkevičius

Ministerių Kabineto Reikalų Vedėjas

Kaunas, 1919 m. birželio mėn. 16.

AMERIKOS LIETUVIŲ TELEGRAMOS, LIETUVOS PREZIDENTO VARDU PER LIEPOJŲ ATĖJUSIOS.

Lietuvos Preziantui

Ponui A. Smetonai.

Lietuvos vyčiai, Amerikos Lietuvių katalikų jaunuomenės draugija, Čikagos apygardos skyrius, aštuoni šimtai narių nuolankiai sveikiname Tamstą pirmąjį Lietuvos respublikos Prezidentą, geisdami Tamstai sveikatos ir geriausios kloties taip sunkiu metu. Mūsų mintys ir mūsų jausmai su Lietuva. Būdami ištikimi jos valdžiai, esame pasiruošę kiekvienoje valandoje veikliai stoti kovon prieš Lietuvos nepriklausomybės priešininkus.

Skyriaus pirmininkas

Ignas Sakalauskis.

Lietuvos Prezidentui

Ponui A. Smetonai.

Iš laisvos šalies, kur laisvei nėra pavojaus, Jūsų broliai tautiečiai siunčia pasveikinimų, kad jų tėvų žemė vėl pagaliau pataps laisva. Mes Amerikiečiai Lietuvių kilties siunčiame Jums, savo broliams, per jūres geriausių linkėjimų ir prižadame stiprios ir tikros pagalbos. Džiaugiamės Jūsų laisve, gėrimės didžiais Jūsų žygiais, meldžiamės, kad įveiktumėte vylingus ir gopšus priešininkus, ir aukojame savo pajėgas Laisvosios Lietuvos valdžiai.

Stasys Gegužis, pirmininkas.

Gerbiamas Redaktor!

Jūsų laikraščio 32 num. tilpo žinutė „Seimelio pasėdis“, po kuria pasirašė p. Silvio. Skaitant šią žinutę rodosi, būk visas Seimelio posėdis (nuo

11 ryto iki 11 vak.) buvo pavestas išreiškimo rinkimų p. Levy ir rinkimui dviejų apskrities narių.... Matosi, kad p. Silvio labai menkai žinojo apie ką buvo kalbama ir svarstoma Seimelio posėdijje, nes nei vienu žodžiu nepaminėjo kitų dienotvarkės punktų ir nutarimų, beto tilpus žinutei apie rinkimus praleistas gan svarbus nutarimas. Tokiu būdu visuomenė informuota nepilnai ir klaidingai.

Bešališkumo dėliai ir supažindinimui visuomenės su svarbesniais Seimelio nutarimais, malonėkit artimiausiam № „Žem.“ patalpinti ši mano laišką.

Pirmu pirmiausiai reikalinga pažymėti, kad buvo praleidęs p. Silvio. P. Vismontai išstojus iš Apskritis Valdybos, dėliai užėmimo tarnybos Suėmimo Komitete, kilo principialis klausimas, ar galima užimti dvi apmokami vietai. Nutarta: „Apskritis Valdybos, nariai neprivalo užimti kitos apmokamos vietos“. Po šio nutarimo p. Levy pareiškė, kad jisai priverstas irgi išstoti iš Apskritis Valdybos, nes užimas kitą apmokamą vietą ir nežinodamas lietuvių kalbos ir rašto negalės atlikti to, kas reikalaujama.

Apart „Priverstinių Įsakymų“, kurie jau paskelbti „Žem.“, № 32 pažymėtini dar sekanti Seimelio nutarimai:

1) Betarpiš (be vokiečių) susisiekimas su Kaunu. Šiuo reikalu pasirupinti pavesta Apskritis Valdybai.

2) Kadangi a. a. Dukauskis garbingai žuvo bepildant savo pilietišką pareigą, išsiųsti jo fotografiją į visus valsčius Raseinių Apskritis ir pastatimui, paminklo surinkti aukas.

3) Besikuriančiai Lietuvos Valstybei reikalinga kuotvarkingiausia įplauka visų pajamų. Visi Lietuvos piliečiai privalo tuoj įnešti priklausančius nuo jų mokieščius. Atidėimas įnešimo mokieščių iki rudeniu, leistinas tik atskiruose atsitikimuose — žemių savininkams, kurie tai tapo visai sunaikinti arba neseniai sugrižo iš Rusijos.

4) Pasekmingai kovai su limpamomis ligomis nutarta atidengti epidemijos barakus Raseiniuose, Jurbarkė, Šilavė ir Veliuonoj, o kur atsitinka pavieni susirgimai minėtomis ligomis įsteigti feldšerių punktus. Be to atidengti, Jurbarkė ligoninę, medžišką pagelba bus teikiama už tam užkra atlyginimą. Atidengti prie Raseinių ir Jurbarko ligoninių aptiekos, su liuosu pardavimu vaistų, kiek bus galima pigiausiomis kainomis.

Kitus nutarimus, kurie netur visuomeniškos reikšmės praleidžiu.

Ras. Aps. Vald. ir Seimelio Sekretorius
S. Bytautas.

Redaktorius: Redakcijos Komisija.

PARSIDUODA

pigia kaina naujas, drūtas

TRANSPORTO VEŽIMAS

SU KRIPĖMIS

Sužinoti — redakcijoj.

Dantų gydytojas U. ZIVAS iš Kelmės

Nemakščių gatvė № 75 (prieš. D-rą Mankauską)

Priimama kasdien nuo 9-1 v. d. ir nuo 3-5 v. v.

Gydymas dantų ir visų burnos dalių, pliombavimas visokiomis medegomis. Prašalinimas dantų be jokio skausmo (anestezija) [DEJIMAS PADIRBTŪJŪ DANTŪ]. Prie kabineto atskiras technikas.

200 RUBLIŲ ATLYGINIMO

Naktį iš birž. m. 23 ir 24 d. iš Pašaltinių dvaru pavogtos 2 kumeli, abi bėros, 3 ir 4 metų apie 5 pėdas aukščio.

Dastačiusiam ar nurodžiusiam vietą, kurios kumelės randasi, bus duodama

200 RUBLIŲ ATLYGINIMO